

Відповідальність роботодавця за ненарахування індексації заробітної плати

Індексація грошових доходів населення – це законодавчо встановлений механізм підвищення грошових доходів населення, який дозволяє частково або повністю відшкодувати подорожчання споживчих товарів і послуг (ст. 1 Закону України «Про індексацію грошових доходів населення» №1282).

Індексація доходів населення віднесена до державних соціальних гарантій. Її мета – підтримувати достатній життєвий рівень громадян та їх купівельну спроможність в умовах зростання цін (ст. 18 Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» №2017).

Про те, що заробітна плата підлягає індексації, чітко сказано також у ч. 5 ст. 95 КЗпП України та ст. 33 Закону України «Про оплату праці» №108.

Процедура індексації регулюється Постановою КМУ від 17 липня 2003 року №1078 «Про затвердження Порядку проведення індексації грошових доходів населення». Індексацію зобов'язані проводити всі роботодавці незалежно від форми власності (ст. 19 Закону №2017).

Відповідальність роботодавця

Норми та гарантії в оплаті праці, встановлені у КЗпП України та ч. 1 ст. 12 Закону України «Про оплату праці» №108, є мінімальними державними гарантіями в оплаті праці. Індексація зарплати належить до мінімальних державних гарантій з оплати праці.

Невиконання роботодавцем обов'язку щодо індексації зарплати є недотриманням мінімальних гарантій в оплаті праці.

Відповідальність роботодавця за ненарахування індексації заробітної плати

Написав admin

Вівторок, 16 квітня 2019, 14:35 -

Якщо роботодавець не нараховує індексацію зарплати, його можуть притягти до відповідальності:

фінансової (абзац 4 ч. 2 ст. 265 КЗпП України);

адміністративної (ст. 41 КУпАП);

кримінальної (ст. 175 ККУ).

Фінансова відповідальність

Фінансові санкції до роботодавця за непроведення індексації застосовують органи Держпраці. Якщо роботодавець не індексує зарплату своїх співробітників, йому загрожує штраф за недотримання мінімальних гарантій в оплаті праці, передбачений абзацом 4 ч. 2 ст. 265 КЗпП – 10 мінімальних зарплат (МЗП) – 41 730 грн. І це за кожного працівника, стосовно якого допущено порушення.

Факт порушення може бути встановлений під час інспекційного відвідування суб'єкта господарювання (СГ). У такому разі складається акт про виявлення у СГ ознак порушення законодавства про працю. Протягом 10 днів із дати складення акта орган Держпраці повинен прийняти рішення про розгляд справи про накладення штрафу (п. 3 Порядку №509).

Суб'єкт господарювання, стосовно якого розглядатиметься справа, повинен бути повідомлений за 5 днів до дати розгляду. Розглядати справу без участі СГ не можна, якщо він не був проінформований належним чином і від нього не надійшло обґрунтоване клопотання про відкладення розгляду.

Адміністративна відповідальність

Відповідальність роботодавця за ненарахування індексації заробітної плати

Написав admin

Вівторок, 16 квітня 2019, 14:35 -

За ненарахування індексації зарплати передбачена адміністративна відповідальність за ст. 41 КУпАП. Проте органи Держпраці не накладають штрафи за цією статтею, а тільки складають протоколи про таке правопорушення (ст. 255 КУпАП). А розглядає такі справи виключно суд (ст. 221 КУпАП).

Підставою для притягнення до відповідальності за ст. 41 КУпАП може бути як непроведення індексації зовсім, так і її несвоєчасне проведення, проведення з порушенням Порядку №1078 тощо. Адже всі ці порушення підпадають під поняття «Інші порушення вимог законодавства про працю». Штраф за такі порушення становить:

від 30 до 100 НМДГ (від 510 до 1 700 грн) (ч. 1 ст. 41 КУпАП);

від 100 до 300 НМДГ (від 1 700 до 5 100 грн) – якщо вищезгадані порушення скоєні цією ж особою повторно протягом року після притягнення до адміністративної відповідальності або стосовно неповнолітнього працівника, вагітної жінки, одинокого батька, матері або особи, яка їх замінюють, що виховують дитину до 14 років або дитину-інваліда (ч. 2 ст. 41 КУпАП). Штрафи за ст. 41 КУпАП накладаються на посадових осіб підприємства (як правило, на директора, головного бухгалтера) або на роботодавця-підприємця.

Для застосування адміністративних штрафів встановлено строк давності (ст. 38 КУпАП):

за разовими порушеннями – 3 місяці з моменту їх скоєння;

за правопорушеннями, що тривають, – 3 місяці з моменту їх виявлення.

Кримінальна відповідальність

Відповідальність роботодавця за ненарахування індексації заробітної плати

Написав admin

Вівторок, 16 квітня 2019, 14:35 -

Частиною 1 ст. 175 ККУ передбачена відповідальність за безпідставну невиплату заробітної плати (а отже, й індексації) більше ніж за один місяць, якщо таке порушення скоєне умисно керівником юрособи або роботодавцем-підприємцем.

Санкції за цей злочин можуть бути такими:

- штраф від 500 до 1 000 НМДГ (від 8 500 до 17 000 грн);

- виправні роботи на строк до двох років;

- позбавлення волі на строк до двох років із позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Роботодавець звільняється від відповідальності, якщо до притягнення до кримінальної відповідальності він погасив заборгованість з виплати зарплати (у т. ч. індексації) (ч. 3 ст. 175 ККУ).

Колишній працівник може стягнути через суд суму індексації зарплати, якщо з ним із запізненням розрахувалися при звільненні.

Згідно зі ст. 233 КЗпП у разі порушення роботодавцем законодавства про оплату праці працівник має право звернутися до суду без обмеження будь-яким строком. А несвоєчасний розрахунок із працівником при звільненні вважається порушенням законодавства про оплату праці. Ця норма поширюється і на випадки стягнення індексації зарплати, яка є складовою зарплати.

Підготовлено юрисконсультom ФПО Тур М.М.